

RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON

OTSUS

Vaidlustusaja number	44-24/274464
Otsuse kuupäev	11.04.2024
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	P. DUSSMANN EESTI Osaühingu vaidlustus Viimsi Vallavalitsuse riigihankes „Toitlustusteenus Viimsi valla koolides ja lasteaedades 2024-2029“ (viitenumber 274464) riigihanke alusdokumentidele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, P. DUSSMANN EESTI Osaühing, esindajad vandeadvokaat Ott Saame, vandeadvokaat Kaija Koik Hankija, Viimsi Vallavalitsus, esindaja Aslan Liivak
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

1. RHS¹ 197 lg 1 p-i 5 alusel rahuldada P. DUSSMANN EESTI Osaühingu vaidlustus osaliselt ja kohustada Viimsi Vallavalitsust viima vastavusse õigusaktidega ettenähtud nõuetega riigihanke „Toitlustusteenus Viimsi valla koolides ja lasteaedades 2024-2029“ (viitenumber 274464):
 - Vastavustingimuste“ sätteid, mis kehtestavad nõuded korralduskavale;
 - „Hindamiskriteeriumite ja hinnatavate näitajate“ sätteid, mis kehtestavad korralduskava hindamise;
 - „Vastavustingimuste“ sätteid, mis nõuavad näidismenüüde esitamist ning kehtestavad nõuded näidismenüüdele;
 - „Toitlustusteenuse tehnilise kirjelduse“ p-d 10.2. ja 14.2.
2. RHS § 198 lg 2 alusel mõista Viimsi Vallavalitsuselt P. DUSSMANN EESTI Osaühingu kasuks välja riigilõiv 1024 eurot ja esindajate tasu 2656 eurot käibemaksuta.

EDASIKAEBAMISE KORD

Otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule kümne päeva jooksul otsuse avalikult teatavaks tegemisest arvates (halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1).

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (RHS § 200 lg 4).

¹ Riigihangete seadus

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 01.03.2024 avaldas Viimsi Vallavalitsus (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlusena läbi viidava riigihanke „Toitlustusteenus Viimsi valla koolides ja lasteaedades 2024-2029“ (viitenumber 274464) (edaspidi Riigihange) eelteate.

2. 15.03.2024 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) P. DUSSMANN EESTI Osaühingu (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus. Vaidlustaja vaidlustab järgmisi Riigihanke alusdokumentide regulatsioone:

- 1) „Vastavustingimuste“ sätted, mis nõuavad pakkujalt teenuse osutamise korralduskava esitamist ning kehtestavad nõuded sellisele korralduskavale;
- 2) „Hindamiskriteeriumite ja hinnatavate näitajate“ sätted, mis käsitlevad teenuse osutamise korralduskava hindamist (hindamiskriteerium nr 3 ning vastav hindamismetoodika kirjeldus);
- 3) „Vastavustingimuste“ sätted, mis nõuavad pakkujalt lasteaedade ja koolide näidismenüüde esitamist ning kehtestavad nõuded vastavatele näidismenüüdele;
- 4) „Hindamiskriteeriumite ja hinnatavate näitajate“ sätted, mis käsitlevad lasteaedade ja koolide näidismenüüde hindamist (hindamiskriteeriumid nr 4 ja 5 ning vastav hindamismetoodika kirjeldus);
- 5) „Toitlustusteenuse tehnilise kirjelduse“ (edaspidi TK) p-d 10.2. ja 14.2.

Oma 19.03.2024 otsusega vaidlustuskomisjon peatas Riigihanke.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 25.03.2024 kirjaga nr 12.2-10/44 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 28.03.2024 ja neile vastamiseks kuni 03.04.2024.

Vaidlustuskomisjoni poolt määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Vaidlustaja, teiseks tähtpäevaks Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, **P. DUSSMANN EESTI Osaühing**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

4.1. Teenuse osutamise korralduskava

4.1.1. „Vastavustingimuste“ kohaselt tuleb pakkujatel esitada toitlustusteenuse osutamise ehk hankelepingu nõuetekohase täitmise teenuse osutamise korralduskava.

Sellisel kujul on korralduskava vastuolus RHS § 3 sätestatud kontrollitavuse, läbipaistvuse, ausa konkurentsi tagamise ning proportsionaalsuse põhimõtetega. Pakkujal ei ole võimalik pakumust koostades hinnata ja ette näha, missuguse sisuga korralduskava puhul loeb Hankija, et pakkuja on andnud „selge ülevaate, kuidas pakkuja kavandab hankelepingu täitmist“, et Hankija on saanud „ammendava ja usaldusväärse kirjelduse“ pakkuja protsesside kirjeldusest ja kvaliteedi juhtimisest ning et pakkuja on esitanud piisavalt „selge kavandi, kuidas hankelepingu täitmine on korraldatud“.

Hankijal on võimalik lugeda korralduskava ühel või teisel põhjusel kas ebaselgeks,

mitteammendavaks või ebausaldusväärseks. Hankija selline otsus on läbinisti subjektiivne ega ole sisuliselt kontrollitav.

Olukorras, kus hankekomisjoni liikmetele on korralduskava esitanud pakkujate isikud teada, ei ole aus konkurents tagatud, sest otsuse tegemist saavad mõjutada pakkuja isiku teadmine ning sellest tingitud hankekomisjoni liikmete isiklikud eelistused.

Vaidlustaja arusaamise kohaselt tuleb pakkujal kõnealuse tingimuse kohaselt esitada sisuliselt kõikehõlmav hankelepingu täitmise äriplaan, mis tähendab märkimisväärset täiendavat aja- ja ressursikulu.

4.1.2. Hankija soovib hinnata pakkuja võimekust ja sobivust hankelepingut täita (so kuidas ja kui hästi suudab pakkuja Hankija hinnangul lepingut täita). Seda kinnitas Hankija selgesõnaliselt ka oma vastuses Vaidlustaja poolt eRHR'i kaudu 11.03.2024 esitatud selgitustaotlusele nr 828002.

RHS § 85 lg 1 kohaselt sätestab hankija riigihanke alusdokumentides majanduslikult soodsaima pakkumuse väljaselgitamiseks hankelepingu esemega seotud ja reaalselt konkurentsi tagavad pakkumuste hindamise kriteeriumid. Pakkumuse hindamise kriteeriumina ei või sätestada RHS §-des 99–101 sätestatu alusel kehtestatavaid pakkuja või taotleja kvalifitseerimise tingimusi.

Pakkumuse kvalitatiivse hindamise esemeks ei tohi olla pakkuja võimekus või sobivus hankelepingut täita. Pakkumuste hindamise eesmärk on leida majanduslikult soodsaim pakkumus, mida saab teha üksnes pakkumusi, mitte pakkujaid hinnates. Pakkujate sobivuse hindamine toimub kõrvaldamise aluste puudumise ja kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kontrollimisel. Õigusvastane on hindamiskriteerium, mille eesmärk ei ole majanduslikult soodsaima pakkumuse väljaselgitamine, vaid mis seondub sellega, kui võrd sobivaks peetakse potentsiaalseid pakkujaid lepingu täitmiseks (Simovart/Parind, Riigihangete seadus, Kommenteeritud väljaanne, 2019, § 85 komm 4; samuti EK C532/06, p 30, C-199/07, p 54).

Korralduskava koostamisel on eelis praegusel teenuse pakkujal, kes tunneb kõige paremini hankes osalevaid lasteaedu, koole ning teenuse osutamisega seonduvaid protsesse. Selline pakkujate ebavõrdne kohtlemine (selge eelise andmine senisele teenusepakkujale) ei ole Vaidlustaja hinnangul kooskõlas RHS § 3 p 2 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõttega.

Korralduskava õiguspäraseks hindamiseks (kui selline pakkuja võimekuse hindamine saab üldse õiguspärane olla) möödapääsmatult vajalik erialane (so toitlustuse ettevõtluse alane) kogemus ja pädevus. Viimsi Vallavalitsuse 15.11.2023 korraldusega nr 344 (vt vaidlustuse lisa 1) hanke läbiviimiseks moodustatud hankekomisjoni liikmetel selline, so toitlustuse ettevõtlusalane erialane kogemus ja pädevus valdavalt puudub. Aga vastavalt esitatud hindamismetoodikale tuleb hankekomisjoni liikmetel mh hinnata pakkujate kirjeldatavate protsesside majanduslikku rakendatavust ning efektiivsust, samuti kas on kaasatud hankelepingu täitmiseks vajalikud ressursid, kas juhtimisprotsessid toetavad hankelepingu täitmist ja hankija eesmärgi saavutamist, kas tehnoloogiliste seadmete koosseis, tarne, paigaldus ja hooldus on piisavad ning kuidas on maandatud võimalikud riskid.

4.2. Näidismenüüd

4.2.1. Pakkija peab pakkumuse koosseisus esitama lasteaia näidismenüü, kus on toodud kõik pakutavad toidud koos pakutavate kogustega grammides, kas vabas vormis või NutriDatast alla laaditud kujul ja koolilõuna näidismenüü, kus on toodud kõik pakutavad toidud koos pakutavate kogustega grammides, kas vabas vormis või NutriDatast alla laaditud kujul.

„Vastavustingimused“ ei sätesta, et näidismenüüd peaksid vastama TK-le, sh TK p-dele 10.1., 10.2. ning 14.2.. Samuti ei sätesta „Vastavustingimused“, et näidismenüüde vastavust hinnatakse „Näidismenüü vastavuse kontrolli ja hindamise tabel“ toodu kohaselt.

Nõue, et näidismenüü peab vastama TK-le ning sotsiaalministri 15.01.2008 määrusele nr 8 „Tervisekaitsenõuded tootlustamisele koolieelses lasteasutuses ja koolis“ (edaspidi Määrus), sisaldub hoopis hindamiskriteeriumites, millest järeldas Vaidlustaja, et kõnealuseid nõudeid (so vastavust TK-le, sh Määrusele) hindab Hankija pakkumuse kvalitatiivse hindamise (ja mitte vastavaks tunnistamise) käigus.

08.03.2023 esitas Vaidlustaja Hankijale eRHR'i vahendusel selgitustaotluse nr 827199, milles osundas, et TK p 14.2. kohaselt peab koolilõuna valikus olema igapäevaselt taimetoidu võimalus ning et taimetoit peab vastama Määrusele. Huvitatud isik palus samas selgitada, kas hankes esitatav näidismenüü peab sisaldama taimetoidu valikut.

Hankija vastas osundatud selgitustaotlusele 11.03.2024, et näidismenüüs taimetoitu pakkuma ei pea.

Lähtudes viidatud Hankija vastusest Vaidlustaja selgitustaotlusele nr 827199 esitas Vaidlustaja 11.03.2024 samal teemal täiendava selgitustaotluse nr 827739, milles palus selgitada, 1) kas TK üldse kehtib näidismenüüdele või mitte, 2) kui kehtib, siis missuguses osas ning 3) kui ei kehti, siis missugused nõuded näidismenüüdele üldse kehtivad.

Hankija vastas 14.03.2024 huvitatud isiku selgitustaotlusele nr 827739 järgnevalt: *„Näidismenüü esitatakse segatoidulisele lapsele ja seda hinnatakse vastavalt seatud kriteeriumidele. Toitlustusteenust pakkudes peab koolide menüüdes olema õpilastel igapäevaselt lisaks segatoidule taimetoiduvaliku võimalus. Taimetoiduvalik peab vastama hankes toodud energia ja toitainete tingimustele. Seega näite põhjal toodud küsimus ei ole asjakohane.“*.

Niisiis ei vastanud Hankija Vaidlustaja selgitustaotluses nr 827739 esitatud küsimustele, mistõttu esitas Vaidlustaja 14.03.2024 täiendavad selgitustaotlused nr 829369 ja 829373, mis on vaidlustuse esitamise hetkel veel vastuseta.

Segadust seoses „Vastavustingimustega“ ning näidismenüüdele kehtivate nõuetega suurendas Hankija vastus Vaidlustaja 11.03.2024 selgitustaotlusele nr 827729, milles Hankija selgitas mh, et kui näidismenüü energia ja toitainete sisaldused ei vasta seaduses toodud nõudmistele kahe nädala keskmiselt, siis lükkab Hankija pakkumuse tagasi.

Samuti suurendab osundatud segadust Hankija suutmatus selgelt vastata Vaidlustaja korduvatele selgitustaotlustele küsimuses, kas hankelepingu täitmisel lasteaias ja koolis pakutav toit ja vastavad hankelepingu täitmisel koostatavad menüüd peavad vastama Määruse lisades sätestatud vitamiinide ja mineraaltoitainete nõuetele (vt Vaidlustaja selgitustaotlused eRHR'is nr 827747 ja 829248).

Tingituna Hankija ülalviidatud vastustest Vaidlustaja selgitustaotlustele on jätkuvalt ebaselge, kas TK-le vastavuse nõue üldse kehtib näidismenüüdele vastavustingimusena ning kui kehtib, siis missuguses ulatuses. Selliselt ei saa lugeda näidismenüüde vastavustingimusi selgelt arusaadavaks, mistõttu pole pakkujatel pakkumust koostades võimalik mõistlikult ette näha, kuidas Hankija neid sätteid pakkumusi kontrollides tõlgendab ja Hankijal pole võimalik nende alusel läbipaistvalt ja kontrollitavalt kontrollida pakkumuste nõuetele vastavust (vastuolu RHS § 3 p 1 sätestatud põhimõtetega).

4.2.2. Kui vaidlustuskomisjon peaks asuma seisukohale, et Hankija on siiski kehtestanud „Vastavustingimustes“ näidismenüüde TK-le ja Määrusele vastavuse nõude, siis asub Vaidlustaja seisukohale, et selline nõue on vastuolus RHS § 3 p-des 1, 3 ning 5 sätestatud põhimõtetega (proportsionaalsus, aus ja efektiivne konkurents ning säästlikkus).

TK sätestab p-des 10.1., 10.2., ning 12. kuni 14. (koos alapunktidega ulatuslikud ning detailsed nõuded hankelepingu täitmisel pakutavale toidule ja koostatavatele menüüdele, sh peab pakutav toit vastama Määrusele).

Määruse lisa 1 „Laste toiduenergia- ja põhitoitainetevajadus ööpäevas“ sisaldab lisaks 10 päeva keskmistele päevakogustele ka nn piirkoguseid, so maksimaalselt lubatud hälvet keskmisest ühel päeval.

Määruse lisa 2 „Koolieast nooremate laste toiduenergia- ja toiteainetevajadused vanuserühmade kaupa ööpäevas ning koolieelse lasteasutuse sõime- ja lasteaiarühmas“ sisaldab koolieelsete lasteasutuse puhul lisaks lubatud 10 päeva keskmistele päevakogustele ka päevas / kolme lasteaiatoidukorra kohta lubatud maksimaalseid koguseid toiduenergiaks ning valkude, rasvade ja süsivesikute sisaldusele.

Määruse lisa 3 „Koolilõuna toiduenergia- ja toitainetesisaldus“ sisaldab lisaks lubatud keskmistele kogustele ka nn piirkoguseid, st maksimaalselt lubatud hälvet keskmisest ühe toidukorra (koolilõuna) kohta.

Arvestades osundatud nõuete detailsust, on praktikas väga hästi võimalik (ja paraku varasemat sarnaste hangete kogemust arvestades ka üpris tõenäoline), et nt üks suhteliselt ebaoluline, kuid RHS § 114 lg 2 ls 2 mõistes sisuline (kuigi ilmselt tahtmatu ja praktikas nt hankelepingu täitmisel kergelt parandatav) eksimus TK-s sätestatud mõne nõude, sh nt Määruse lisa 3 sätestatud ühe toidukorra piirkoguse vastu, toob endaga kaasa muidu igati nõuetele vastava pakkumuse tagasi lükkamise. Vaidlustaja leiab, et selline olukord ei ole kooskõlas RHS § 3 p-des 1, 3 ning 5 sätestatud põhimõtetega (proportsionaalsus, aus ja efektiivne konkurents ning säästlikkus).

Et pakkujad oskavad praktikas koostada Määruse nõuetele vastavaid menüüsid (mis on toitlustaja seadusest tulenev kohustus) peaks nähtuma juba pakkujate poolt tõendatavast varasemast koolide ja lasteadeade toitlustusteenuse osutamise kogemusest (Hankija nõuab ka kvalifitseerimistingimusena pakkuja minimaalset keskmist netokäivet koolide toitlustamisel viimasel kolmel aastal 500 000 eurot aastas). Näidismenüüde esitamise lisandväärtus Hankija jaoks seisneb huvitatud isiku arusaamist mööda eelkõige selles, et Hankijal on võimalik anda täiendavaid väärtuspunkte pakkumusele, mis sisaldab kvalitatiivselt Hankija jaoks paremat teenust.

Vaidlustaja peab iseenesest mõistlikuks ja proportsionaalseks lähenemist, mille korral näidismenüüle ei kohaldata vastavustingimusi TK-le vastavuse nõuet, sest selliselt ei pea Hankija menetlusest kõrvaldama pakkumusi, mille koosseisus esitatud näidismenüüd sisaldavad mingeid (praktikas enamasti suhteliselt ebaolulisi, kergesti kõrvaldatavaid ning tahtmatuid) sisulisi puudusi. Vaidlustaja arvates ei ole näidismenüüde esitamise nõue vastavustingimusi kohane ja proportsionaalne meede hindamaks pakkuja võimekust hankelepingu täita, vaid pigem on tegemist instrumendiga pakkumuste majandusliku soodsuse väljaselgitamiseks ning mingi Hankijale olulise kvalitatiivse lisandväärtuse hindamiseks.

4.2.3. Hindamiskriteeriumid „lasteaia menüü“ ning „koolilõuna menüü“ on ebaselged

Hindamiskriteeriumide „lasteaia menüü“ ning „koolilõuna menüü“ (vastavalt hindamiskriteeriumid nr 4 ja 5) kirjelduste kohaselt peavad nii lasteaia kui kooli näidismenüüd vastama Määruse nõuetele ning näidismenüüde tegemisel tuleb lähtuda täiendavalt ka alusdokumentide lisas (TK) ja lisas (hankelepingu projekt) esitatud juhistest, nõuetest, tingimustest.

TK p 10.2. kohaselt peab „toit /tavamenüü ja taimetoidu valik koolides/“ vastama Määruses kehtestatud nõuetele ja tagama vanusekohase energia- ja toitainete sisalduse.

TK p 14.2. kohaselt peab koolilõuna valikus olema igapäevaselt taimetoidu võimalus. Taimetoit peab vastama Määrusele.

Niisiis sätestavad kehtivad hindamiskriteeriumid nii lasteaia kui koolilõunate menüüdele ja sellega ka näidismenüüdele vähemalt esmapilgul selge nõude, et need peavad vastama TK-le, sh Määrusele. Ja TK sätestab koolide menüüdele, sh näidismenüüdele samuti esmapilgul selge nõude, et koolides peab koolilõuna valikus olema igapäevaselt taimetoidu võimalus ning et pakutav taimetoit peab vastama Määrusele.

Ometi vastas Hankija 11.03.2024 Vaidlustaja 08.03.2023 esitatud selgitustaotlusele nr 827199, et näidismenüüs taimetoitu pakkuma ei pea. Vaidlustaja hinnangul pole Hankija osundatud vastus Vaidlustaja küsimusele nr 827199 kooskõlas hindamiskriteeriumide ning TK-ga ja muudavad need ebaselgeks, st pole selge, kas ja millises ulatuses TK näidismenüüde osas kehtib (sh hindamiskriteeriumina).

Samuti suurendab kõnealuste hindamiskriteeriumide ebaselgust Hankija suutmatus selgelt vastata Vaidlustaja korduvatele selgitustaotlustele küsimuses, kas hankelepingu täitmisel lasteaias ja koolis pakutav toit ja vastavad hankelepingu täitmisel koostatavad menüüd peavad vastama Määruse lisades sätestatud vitamiinide ja mineraaltoitainete nõuetele (vt Vaidlustaja selgitustaotlused eRHR'is nr 827747 ja 829248). Kui ühelt poolt kehtivad näidismenüüdele TK nõuded ning teiselt poolt kuuluvad TK p-de 10.2. ja 14.2. kohaselt hankelepingu alusel pakutavale toidule ja koostatavatele menüüdele kohaldamisele ka Määruse lisades sätestatud nõuded energiasisaldusele ja toitainetele, sh vitamiinidele ja mikrotoitainetele, siis ei saa loogiliselt olla, et näidismenüüdele Määruses ja selle lisades sätestatud nõuded ei kehti.

Praegusel kujul ei saa igatahes lugeda ka näidismenüüde hindamiskriteeriume selgelt arusaadavaks, mistõttu puuduvad pakkujatel selged juhised näidismenüüde koostamiseks ja Hankijal pole võimalik kõnealuste hindamiskriteeriumide alusel läbipaistvalt ja kontrollitavalt

hinnata näidismenüüsid (vastuolu RHS § 3 p 1 sätestatud põhimõtetega).

4.3. TK p-d 10.2. ja 14.2. on ebaselged

Vaidlustaja esitas 08.03.2024 eRHR'i kaudu Hankijale selgitustaotluse nr 827199, milles osundas, et TK p 14.2. kohaselt peab koolilõuna valikus olema igapäevaselt taimetoidu võimalus ning taimetoit peab vastama Määrusele. Vaidlustaja küsis, kas esitatav näidismenüü peab sisaldama taimetoidu valikut ning kui jah, siis, arvestades, et taimetoidu menüü peab vastama Määrusele, kuidas taimetoidu menüüga tagada D-vitamiini normi täitumine (taimetoidu menüüs ei saa pakkuda kala, mis muidu on parim D-vitamiini allikas).

Hankija vastas 11.03.2024 osundatud selgitustaotlusele mh, et *„kuna kehtiva määruse sõnastus ei ole üheselt mõistetav, on hiljutine kohtuotsus kinnitanud, et lisades esitatud vitamiinide-mineraalainete nõuded ei ole kohustuslikud“*.

Kuna TK p-dest 10.2. ja 14.2. ning Hankija tsiteeritud vastusest Vaidlustaja selgitustaotlusele nr 827199 ei olnud Vaidlustaja arvates võimalik üheselt aru saada, kas ja millises ulatuses kehtivad Määruse lisades sätestatud nõuded vitamiinidele ja mineraalainetele hankelepingu täitmisel pakutavale toidule ja koostatavatele menüüdele, esitas Vaidlustaja 11.03.2024 eRHR'i kaudu Hankijale selgitustaotluse nr 827747, milles küsis: *„Kas me saame õigesti aru, et hanke raames lasteaias ja koolis pakutav toit (sh vastavad menüüid) ei pea vastama Määruse lisades sätestatud vitamiinide ja mineraaltoitainete nõuetele?“*.

Hankija vastas Vaidlustaja selgitustaotlusele nr 827747 14.03.2024 järgnevalt:

„Käesolevas hankes võrreldakse tulemusi määruses kehtestatud nõudmistega lasteaia keskmise rühma (vanus 5-6 a) lapsele lasteaia toidupäeva kohta

1) toiduenergiale, arvestusega, et energia jaotumine toidukordadele on järgmine: hommikusöök 20–25%, lõunasöök 40–45% ja õhtuode 30–35%

2) järgmistele toitainetele: valgud %E, rasvad %E, süsivesikud, %E, küllastunud rasvhapped %E, kiudained, vitamiinid A, B12, C, naatrium, kaltsium, raud

Lisades 2 ja 4 toodud teiste vitamiinide ja mineraalainete sisalduse numbrid ei ole kohustuslikud ning nende tulemusi käesolevas hankes määruse lisas toodud numbritega ei võrrelda.“.

Kuna Vaidlustaja hinnangul ei vastanud Hankija sellega siiski Vaidlustaja selgitustaotluses nr 827747 esitatud küsimusele, esitas Vaidlustaja 14.03.2024 Hankijale eRHR'i kaudu veel ühe samateemalise selgitustaotluse nr 829248:

„Oma vastuses huvitatud isiku küsimusele nr 827747 ei vastanud te paraku siiski sisuliselt esitatud küsimusele. Huvitatud isiku osundatud küsimus ei puudutanud mitte näidismenüüd, vaid hankelepingu täitmisel pakutavat toitu (ja koostatavaid menüüsid) nii lasteaedades kui koolides, s.h. kõigis vanuserühmades.

Niisiis palume siiski uuesti vastata küsimusele, kas hankelepingu täitmisel lasteaias ja koolis pakutav toit ja vastavad hankelepingu täitmisel koostatavad menüüid peavad vastama sotsiaalministri 15.01.2008 määruse nr 8 „Tervisekaitsenõuded toitlustamisele koolieelses lasteasutuses ja koolis“ lisades sätestatud vitamiinide ja mineraaltoitainete nõuetele?“.

Selgitustaotlusele nr 829248 ei ole Hankija vaidlustuse esitamise hetkel veel vastanud.

TK-s sätestatud nõuded, so TK p-d 10.2. ja 14.2. ebaselged selles osas, kas Määruse lisades

sätestatud nõuded, so vastavad energiasisalduse ja toitainete keskmised ja miinimum- ning piirkogused, kehtivad hankelepingu täitmisel pakkumisele kuuluvale toidule ja koostatavatele menüüdele (ning kui jah, siis millises osas täpselt).

Selliselt ei saa lugeda TK p-d 10.2. ja 14.2. sätteid selgelt arusaadavaks (Vaidlustajal pole võimalik ette näha, kuidas Hankija kõnealuseid sätteid hankelepingu täitmisel tõlgendab), mistõttu pole võimalik nende alusel mõistlikult koostada pakkumust ning samuti pole võimalik nende alusel läbipaistvalt ja kontrollitavalt kontrollida pakkumuste nõuetele vastavust (vastuolu RHS § 3 p 1 sätestatud põhimõtetega).

4.4. Vaidlustaja esitas täiendavad seisukohad.

4.4.1. Korralduskava hindamiskriteeriumi vastuolu RHS § 85 lg 1 sätestatuga

4.4.1.1. Sisuliselt soovib Hankija läbi korralduskava hinnata pakkujate tehnilist ja kutsealast pädevust ning tootmisvõimalusi, sh RHS § 101 lg 1 p-des 3-5, p-des 7-9 ning lg 3 kirjeldatud andmeid tegevuse korralduse, juhtimise ning ressursside kohta. Vaidlustaja leiab, et sellisena ei vasta kõnealune hindamiskriteerium koos vastava hindamismetoodikaga RHS § 85 lg 1 ls 2.

4.4.1.2. Vaidlustaja ei nõustu Hankija väitega, et RHS § 85 lg 1 muudatus 2022. aastast annab Hankijale võimaluse valida, kas sätestada hariduse- ja kutsekvalifikatsiooni osas kvalifitseerimise tingimuse või hindamiskriteeriumi. RHS § 85 lg 2 ei leevenda kuidagi RHS § 85 lg 1 sätestatud, sh keeldu sätestada pakkumuse hindamise kriteeriumina RHS § 101 sätestatu alusel kehtestatavaid pakkuja kvalifitseerimise tingimusi.

Vastava seaduseelnõu² seletuskirja kohaselt „täiendati eelnõu punktiga 79 RHS § 85 lg 1 teise lausega, mis ütleb üheselt mõistetavalt, et kvalifitseerimise tingimusi pakkumuse hindamise kriteeriumidena kasutada ei tohi, välja arvatud RHS § 101 lg 1 punktis 6 sätestatud andmed hariduse- ja kutsekvalifikatsiooni kohta, mida lubab hindamiskriteeriumidena kasutada direktiivi 2014/24/EL XII lisa II osa p f. Nimetatud direktiivi sätet on püütud tõlgendada ka selliselt, et teisi kvalifitseerimise tingimusi saab vabalt pakkumuste hindamisel kasutada, ent piirang on sätestatud üksnes sellele tingimusele. Selline tõlgendus on väär. Kvalifitseerimise tingimuste ebasobivust hindamiskriteeriumina kasutamise osas on kajastatud mitmes kohtulahendis (vt nt Euroopa Kohtu otsused C-532/06, p 30; C-199/07, p 54; C-315/01, p-d 65-67) ja ka õiguskirjanduses (vt nt E.Fels, Riigihangete seadus, Kommenteeritud väljaanne, 2019, lk 473)“.

4.4.2. Korralduskava hindamiskriteeriumi vastuolu RHS § 3 sätestatud põhimõtetega

4.4.2.1. Ühelt poolt on Hankija ootused korralduskavale kõrged. Hankija avaldab, et talle on oluline saada ammendav ja usaldusväärne kirjeldus.

Arvestades hangitava teenuse mahtu ning teenust saavate koolide ja lasteaedade arvu, peab korralduskava Hankija väljendatud ootustele vastamiseks olema suhteliselt mahukas ja detailne dokument.

² Riigihangete seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus 491 SE. ² Leitav internetis: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/b533be92-b5d8-47fc-a71dfee84a786aa0>

Hindamismetoodika aga võimaldab anda korralduskavale hindepunkte üksnes nelja hinde skaalal – vastavalt on ühel komisjoni liikmel võimalik anda kas 0, 1, 3 või 5 hindepunkti. Sedavõrd väheste hindepunktide andmise võimalus tähendab, et iga hindepunkt omab hindamise tulemuse seisukohalt väga suurt kaalu. Vaidlustaja leiab, et korralduskava hindamiskriteeriumi suhteliselt suurt osakaalu (hindamise kogutulemuse seisukohalt) ning korralduskavale Hankija poolt esitatavaid kõrgeid ootusi ja nõudeid arvestades on sedavõrd väheste hindepunktidega hinde skaala ebaproportsionaalne ega võimalda korralduskava õiglast sisulist hindamist.

On tähelepanuväärne, et kui esitatud korralduskava on „*kuni kahes punktis*“ (loe: „kasvõi vaid ühes punktis“) hankekomisjoni liikme arvates „*läbimõttlemata/ ebareaalne/ebapiisav*“ või sisaldab mistahes „*puudujääke/vastuolusid/ebakõlasid*“ ja „*ei veena hankijat eesmärgi saavutamises kõigis asjaoludes*“, siis ei ole võimalik saada maksimumpunkte ning korralduskava hinnatakse rahuldava hindeg, so 3 hindepunktiga.

Nõrgaks loetakse korralduskava Hankija poolt siis, kui esitatud töökorralduskava on „*kolmes kuni viies (k.a.) punktis läbimõttlemata/ebareaalne/ebapiisav või sisaldab mitmeid puudujääke/vastuolusid/ebakõlasid*“.

Siinjuures on ebaselge, mida peab Hankija silmas „punktide“ all, mis peavad olema läbimõeldud, reaalsed ja piisavad või millal peab Hankija lugema sellise „punkti“ piisavalt läbimõelduks, reaalseks ja piisavaks. Samuti on ebaselge, missugused puudujäägid, vastuolud ja ebakõlad võimaldavad Hankijal mitte veenduda, et esitatud korralduskavaga ei ole võimalik saavutada Hankija eesmäärke „kõigis asjaoludes“.

Tõele ei vasta Hankija poolt vastuses esitatud väide, et kui korralduskavale ei anta maksimumpunkte, siis seda selgitatakse nii, et pakkujal oleks mõistatav, miks ta sellised punktid sai. Puuduvad sellised sätet, mis kohustaks hankekomisjoni liikmeid või Hankijat antud hindepunkte pakkujatele täiendavalt põhjendama.

Vaidlustajal on mitmeid kogemusi just selliste vastavustingimustega, kus hankija on kehtestanud üleliia ranged vastavustingimused ning pakkujad (sh mitte üksnes Vaidlustaja) on seejärel menetlusest kõrvaldatud suhteliselt tühist, kuid paraku sisuliseks loetud inimlike eksimuste tõttu, millel pole nõ suures plaanis pakkumuste konkurentsivõime või pakutava teenuse kvaliteediga erilist puutumust.

Hankija ootustele vastava ja Hankija nõutud mahus ning detailsuses korralduskava kui eraldi dokumendi koostamine enne eduka pakkumuse selgumist ei ole siiski kuidagi vaadeldav äriühingu juhatuse hoolduskohustuse täitmise ja/või ettevõtja tegevuse otstarbeka ja efektiivse korraldamisena – olukorras, kus hanke võitja ei ole selge, pole ettevõtja seisukohalt mõistlik teha üleliigseid kulutusi ja jõupingutusi. Mis ei tähenda, et pakkujad ei mõtleks ja arvutaks pakkumusi koostades läbi hankilepingu täitmiseks vajalikke ressursse ning protsesse. Paljud protsessid, sh ressursside, kvaliteedi ning riskide juhtimine, on pakkujatel kirjeldatud ära sisemiste dokumentidega, mis aga ei ole tingimata konkreetsete objektide või konkreetse lepingu täitmise põhised. Paljude protsesside planeerimine ning hinnastamine toimub pealegi tänapäeval digitaalselt vastavat tarkvara kasutades. Hankija soovitud konkreetse hankilepingu täitmisele suunatud dokumendi koostamine on kindlasti lisatöö, mida ilma Hankija nõudmiseta vähemalt enne eduka pakkumuse selgumist ja/või hankilepingu sõlmimist ette ei võetaks.

Vaidlustajale jääb arusaamatuks Hankija väide, et läbimõeldud teenus aitab vältida ühtlasi ka pakkumusi, mis on põhjendamatult madala maksumusega. Vaidlustaja osundab, et kehtiva kohtupraktika valguses pole ka omahinnast madalama hinnaga pakkumused üldjuhul keelatud juhul, kui pole kehtestatud ristsubsideerimise keeldu (vt RKHKo 04.11.2020 nr 3-20-924/24, p-d 22 j-d; 07.06.2021 nr 3-20-2362/63, p 25) ning ei kohaldu RHS § 115 lg 9.

4.4.2.2. Hankija kirjeldatud kujul esitatud korralduskavade hindamiseks on läbipaistvuse, kontrollitavuse ning võrdse kohtlemise seisukohalt hädavajalik, et hindajatel on olemas vastav (korralduskavadele esitatud sisulistest ootustest ja nõuetest lähtuv) erialane pädevus. Ei ole piisav, kui hankekomisjoni liikmetel on seoses oma varasema tööalase tegevusega olnud mingisugune kokkupuude koolide või lasteaedade toitlustamisega teenuse saajana.

Täiendavalt omab hindamise läbipaistvuse, kontrollitavuse ning pakkujate võrdse kohtlemise seisukohalt negatiivset mõju asjaolu, et hinnete andmine toimub hindamismetoodika kohaselt hankekomisjoni istungil avalikult, mis võimaldab hankekomisjoni liikmetel enne hinnete andmist teineteise arvamust mõjutada ja omavahel hinnanguid kooskõlastada.

Kui hindajad teavad, kelle esitatud korralduskavasid nad parasjagu hindavad, ei mõjuta hindamise tulemust üksnes korralduskava sisu ja vorm, vaid paratamatult ka hindaja varasem (eel-)arvamus korralduskava koostaja osas. Eelarvamuste roll inimeste otsuste tegemisel on seda suurem, mida suurem on otsuse tegemisel kohalduv ajaline surve ja mida väiksemad on teadmised hinnatava eseme osas. Tulemuseks on kallutatud hinnangud, mis ei saa kuidagi olla kooskõlas RHS § 3 p 1 ja 2 sätestatuga.

Kujunenud olukorda ei aita kuidagi parandada Hankija väide, et Hankijal on Viimsi valla hankekorra § 13 kohaselt võimalus vajadusel kaasata menetlusse eksperte. Hindamiskriteeriumites sisalduva hindamismetoodika kohaselt hindab korralduskavu Viimsi Vallavalitsuse 15.11.2024 korraldusega nr 344 hanke läbiviimiseks moodustatud hankekomisjon, mitte mõni Hankija kaasatud ekspert.

4.4.3. TK ja Määrus kui näidismenüü vastavustingimused

Vaidlustaja ei nõustu Hankija väitega, et Hankija on väljendanud „Näidismenüü vastavuse kontrolli ja hindamise tabel“ „üheselt ja selgelt“ näidismenüü vastavuse kontrollimisel kehtivad kohustuslikud nõuded. Osundatud tabelis ei ole kusagil kirjas, et näidismenüüle kehtivad TK-s sätestatud nõuded. Samuti ei ole osundatud tabelis kirjas, missuguse määruuse nõuetele näidismenüü peab vastama. Paraku ei ole ka „Vastavustingimused“ üldse kirjas, et näidismenüü vastavust hinnatakse osundatud tabelis („Näidismenüü vastavuse kontrolli ja hindamise tabel“) sätestatu alusel.

Isegi kui lugeda, et Hankija on osundatud tabelis silmas pidanud Määrust, siis jääb õhku küsimus, miks kontrollib Hankija kõnealuse tabeli järgi Määruse nõuetele vastavust vaid osaliselt ja kas ülejäänud osas näidismenüü Määrusele vastama ei pea (tabeli järgi kontrollib Hankija nii lasteaia kui koolide näidismenüü puhul justkui üksnes valikut Määrusega sätestatud energiasisalduse näitajatest, kuid mitte Määruse lisades sätestatud toitainete ja vitamiinide nõuetele vastavust – vt kõnealuse tabeli read 26-28 ning 70-71).

„Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ kohaselt peavad nii lasteaia kui kooli näidismenüüd vastama Määruse nõuetele. Samuti tuleb osundatud hindamiskriteeriumite

kohaselt näidismenüüde tegemisel lähtuda ka TK-st ja „Hankelepingu projekt“ esitatud juhistest, nõuetest, ning tingimustest. Siit tekib Vaidlustajal loogiliselt küsimus, et kas Hankija kontrollib ka pakkumuste vastavust kontrollides näidismenüüde vastavust kõnealusele Määrusele ning TK-le või mitte. Hankija senised selgitused eRHR'i kaudu toimunud teabevahetuses on olnud paraku nendes küsimustes ebaselged.

Hankija vastusest vaidlustusele, TK sõnastusest (vt TK p-d 12.2.3., 12.2.4., 12.3.4. ja 12.3.5.) ning Hankija vastustest selgitustaotlustele (nt Hankija vastus huvitatud isiku 14.03.2024 küsimusele nr 829174) järeldeb Vaidlustaja, et Hankija ise on arvamisel, et näidismenüü peab vastama nii Määrusele kui TK-le. Vaidlustaja on seisukohal, et kui Hankija soovib kontrollida pakkumuse vastavustingimuseks ka näidismenüü vastavust nii TK-le kui Määrusele, siis tuleb Hankijal see sõnaselgelt ka „Vastavustingimused“ kirja panna. Pelgalt vastustega selgitustaotlustele pole võimalik sellist ebaselgust kõrvaldada ega sätteid täiendada.

4.4.4. Näidismenüü ja taimetoit

Kuigi Hankija näib olevat seisukohal, et näidismenüü peab vastama mh ka TK-le, siis ometi on Hankija väljendanud eRHR'i teabevahetuses seisukohta, et näidismenüüs taimetoitu pakkuma ei pea (vt Hankija vastus huvitatud isiku 08.03.2023 küsimusele nr 827199). Samasugusel seisukohal on Hankija ka oma vastuses vaidlustusele.

TK p 14.2. kohaselt peab aga koolilõuna valikus olema igapäevaselt taimetoidu võimalus. Mitte kusagil (ka mitte Hankija poolt viidatud näidismenüüde hindamise tabelis) pole kirjas, et näidismenüü ei pea taimetoitu sisaldama. Samuti pole kusagil kirjas, et koolilõuna näidismenüüs tuleb esitada vaid üks toiduvalik. Kui Hankija soovib sätestada, et näidismenüüs ei tule taimetoidu valikut pakkuda, siis tuleb Hankijal see selliselt sõnaselgelt „Vastavustingimused“ või TK-s kirja panna. Pelgalt vastustega selgitustaotlustele pole võimalik sellist puudust kõrvaldada.

4.4.5. Määruse ja selle lisade kohaldamisest

Vaidlustajale ei ole teada ühtegi kohtulahendit (sh Tallinna Ringkonnakohtu 11.09.2023 otsus haldusasjas nr 3-23-1205), mille kohaselt poleks Määruse lisades sätestatud nõuded, sh mikrotoitainetele ja vitamiinidele, kohustuslikud koolilõuna pakkumisel. TK-s pole kusagil kirjas, et Määruse lisades sätestatud nõuded kehtiksid teenuse osutamisel, sh koolilõuna pakkumisel vaid osaliselt. Samuti pole kusagil kirjas, et näidismenüüde kehtivatele nõuetele vastavuse kontrollimisel ei kohaldata Määruse lisades sätestatud nõudeid, sh koolilõunale kehtivaid mikrotoitainete ja vitamiinide nõudeid.

Kui Hankija soovib piirata pakkumuse vastavuse kontrollimisel Määruse lisades sätestatud nõuete kohaldamist mingite mikrotoitainete osas, siis tuleb Hankijal see selgelt kirja panna. Praeguses olukorras tuleb lugeda, et sätted on Määruse kohalduvuse ulatuse osas, sh näidismenüü vastavuse kontrollimisel, ebaselged.

5. Hankija, Viimsi Vallavalitsus, vaidleb vaidlustusele vastu.

5.1. Hankija on „Vastavustingimustes“ sätestanud nõude, et pakkuja esitab korralduskava ja määranud ära üheselt ja selgelt, mida pakkuja peab korralduskavas käsitlema.

Hankija on üheselt ja selgelt väljendanud, mis osas ja mis kujul Hankija soovib korralduskava näha.

Hankija on toonud hindamismetoodika kirjelduses selge selgituse, kuidas ja mida ta korralduskavas hindab. Hindamismetoodika on üles ehitatud selliselt, et võimalikult palju vähendada hindamiskomisjoni liikmete subjektiivsust ja oleks võimalikult objektiivne ja kontrollitav. Ühesõnaliselt ja selgelt sõnastatud hindamismetoodikast ei tulene, et hindamiskomisjonil liikmega saaks korralduskava hinnata oma vabal äranägemisel. Samuti ei võimalda hindamiskriteeriumid hankekomisjoni liikmel lähtuda oma isiklikest eelistustest.

„Vastavustingimustes“ nõutud korralduskava sisule on Hankija aga andud konkreetse sisu ja seda kirjalikult väljendanud ja see ei eelda kõikehõlmavat äriplaani esitamist. Viimsi valla koolilaste ja lasteaialaste toitlustusteenuse maht on väga suur ja teenuse osutamine ja toimimise korraldus suhteliselt keerukas. Seda nii toidu valmistamise osas, toidu suuremahulise laiali transportimise osas kui toidu väljastamisel lasteasutustes. Hankija soovib korralduskavaga esitamisega saavutada, et pakkuja on ammendavalt ja usaldusväärse kirjeldanud teenuse osutamist, et teenuse osutamine oleks võimalikult kvaliteetne. Subjektiivsuse vähendamiseks ja läbipaistvuse tagamiseks on Hankija sätestanud õiguse kutsuda pakkuja oma korralduskava suuliselt esitlema. Suulise esitluse eesmärk on saada objektiivsed vastused pakkujalt, et hindamiskomisjoni liige mõistaks õiglaselt pakkuja eesmärgi lepingu täitmisel ja hindepunkti andmine kvaliteedile oleks võimalikul aus ja õiglane.

Ettevõtja tegevuse otstarbekas ja efektiivne korraldamine on ühtlasi ka elementaarne juhatuse liikme hoolsuskohustus (ÄS §§-des 187 lg 1, 306 ja 315) misiganes pakkumust äriühing ka ei esitaks. Seetõttu korralduskava ei ole täiendav töö, vaid on pigem nõ pikriks, et teenuse kvaliteet läbimõeldum oleks.

Vaidlustaja väide ei ole õige, et Hankija soovib hinnata pakkuja võimekust ja sobivust hankelepingut täita (so kuidas ja kui hästi suudab pakkuja Hankija hinnangul lepingut täita ja Vaidlustaja väide, et Hankija oleks seda justkui ise 11.03.2024 esitatud selgitustaotlusele nr 828002 öelnud).

Korralduskava esitamise ja hindamise eesmärgiks on välja selgitada pakkujate suutlikkus hankelepingut täita. Protsesside kvaliteet ja läbimõeldus näitabki suutlikkust teenust pakkuda kvaliteetselt. Läbimõeldud teenus aitab vältida ühtlasi ka pakkumusi, mis on põhjendamatult madala maksumusega.

Hankija poolt nõutud korralduskava on üles ehitatud, et selle hindamisel saab Hankija hinnata kui kvaliteetselt pakkuja kavatseb toitlustusteenust osutada. Korralduskava hindamisel ei võrdle Hankija pakkujaid omavahel, vaid hindab konkreetse korralduskava hindamismetoodika kohaselt teenuse korraldust ja annab sellele vastavalt hindeid. Korralduskavade osade lähenemised võivad olla teenuse osutamisel täiesti erinevad, aga kui need täidavad toitlustusteenuse osutamise eesmärgi ja on usutavad, siis saab ka pakkuja maksimum punktid. Kui aga ei, siis hindepunktide juures seda selgitatakse nii, et pakkujal oleks mõistatav, miks ta sellised punktid sai.

Hankija peab valima, kas ta sätestab hariduse- ja kutsekvalifikatsiooni osas kvalifitseerimise tingimuse või hindamiskriteeriumi, mõlemat korraga sätestada ei saa. Hankija on sätestanud

käesolevas hankes hindamiskriteeriumi. RHS § 85 lg 2 erinorm sätestab pakkumuste hindamise kriteeriumi seotuse kohta hankelepingu esemega, leevendades selle nõude rangust.

Kui lugeda korralduskava nõudeid ning hindamismetoodika kirjeldust tervikuna, siis üheselt nähtub, et korralduskava eesmärk pole Hankija soov eelistada kedagi põhjendamatult.

Hankija soovib saada ülevaade teenuse osutamisest kavandatavast kvaliteedist ja soovib seda tulemust etteantud hindamiskriteeriumite järgi hinnata. Kvaliteedi hindamine ei sea kuidagi eelisolukorda olemasolevat teenuse pakkujat.

5.2. Korralduskava hindamismetoodika kirjeldus ja hindepunktide andmine ja põhjendus punktide andmiseks on metoodikas selgesõnaliselt ja üheselt väljendatud. Hindepunktide andmise metoodikas on väga vähe ruumi subjektiivsusele ja antud hindepunktid on selgelt ja objektiivselt mõõdetavad.

Asjakohatu on ka väide, et Hankija poolt määratud hankekomisjoni liikmed ei ole pädevad korralduskava hindama ainuüksi sel põhjusel, et neil puudub toitlustuse ettevõtluse alane kogemus ja pädevus.

Kõik vallavalitsuse korraldusega määratud isikud on oma tööalaste tegevustega kokku puutunud koolide ja lasteaedade toitlustamisega. Neil on teada ja on kokku puutunud igapäevaste probleemidega toitlustusteenuse osutamisel ja ka neil on tööalased kohustused tekkinud probleeme lahendada.

Lisaks hankekomisjoni liikmetele on Viimsi valla hankekorra § 13 kohaselt on riigihanke eest vastutaval isikul võimalus vajadusel põhjendada eksperdi kaasamist, kellel on nagu vaidlustaja väidab - toitlustuse ettevõtluse alane kogemus ja pädevus. Seega, kui tekib vastav vajadus, saab Hankija määrata täiendavaid eksperte.

Vaidlustaja soovib, et korralduskava hindamine oleks anonüümne ja hindajad ei teaks, kelle korralduskava hindaja hindab. Hankija ei mõista, kuidas teenuse osutamise kava hindamise anonüümsus tagaks pakkumuste võrdsema kohtlemise, kui etteantud reeglite järgne hindamine.

5.3. Hankija ei nõustu Vaidlustaja seisukohaga, et „Vastavustingimuste“ sätted, mis nõuavad pakkujalt lasteaedade ja koolide näidismenüüde esitamist ning Hankija poolt kehtestavad nõuded näidismenüüdele ning näidismenüüde hindamine on vastuolus RHS § 3 p-des 1, 3 ja 5 sätestatud põhimõtetega ja ebaselged.

Vaidlustaja käsitleb vaheldumisi kahte erinevat väljendit ja kasutab neid siis erinevates kontekstides eksitavalt.

TK-s nimetatud tavamenüü, mida Hankija soovib, et koolilastele ja lasteaialastele valmistataks. Näidismenüü, mille esitamist Hankija nõuab „Vastavustingimustes“ ja mille vastavust Määrusele Hankija kontrollib ning mida Hankija soovib hindamiskriteeriumites hinnata ja anda pakutud menüüle hindepunkte.

TK p-is 10 „Üldnõuded menüüle“, p-is 12 „Üldnõuded menüüde sisule“ p-is 13 „Erinõuded kooli menüüle“ on tavamenüüde sisu üheselt ja selgelt määratletud. Nendes kolmes peatükis

on üksikasjalikult selgitatud, millist menüüd Hankija teenuseosutajalt ootab koolilaste ja lasteaialaste toitlustamisel ja millele see menüü peab vastama.

TK p 10.2 ütleb üheselt, et toit/tavamenüü ja taimetoidu valik koolides peab vastama Määruses kehtestatud nõuetele ja tagama vanusekohase energia- ja toitainete sisalduse. St, et koolis tuleb teenuse osutajal valmistada kaks erinevat toidu valikut, tavatoit ehk lihatoit ja taimetoit ehk ilma lihata. Mõlemad toiduvalikud peavad vastama Määrusele.

Hankija on esitanud lisa „Näidismenüü vastavuse kontrolli ja hindamise tabeli“, kus on üheselt ja selgelt väljendatud kohustuslikud nõuded, millele peab näidismenüü vastama, millisele ajale ja vanuserühmale tuleb näidismenüüd esitada.

Lasteaia kahe nädala menüü keskmisele rühmale (5-6-aastased) kõikide toitude kogustega (puu- ja köögiviljade pakkumisel tükkidena ning toorsalatite puhul jagatakse kogu pakutav kogus võrdselt valikuvariantide vahel).

Koolilõuna kahe nädala menüü põhikooli teisele grupile (10-12-aastased) kõikide toitude kogustega (mitme alternatiivse lisandi pakkumisel jagatakse kogu pakutav kogus võrdselt valikuvariantide vahel).

Samuti on Hankija „Näidismenüü vastavuse kontrolli ja hindamise tabelis“ näidanud ära, mida Hankija näidismenüüs hindab ja mille eest ja kui palju hindepunkte annab.

TK p 10.2 ütleb üheselt, et toit/tavamenüü ja taimetoidu valik koolides peab vastama Määruses kehtestatud nõuetele ja tagama vanusekohase energia- ja toitainete sisalduse.

Ei ole asjakohane Vaidlustaja väide, et kui „Vastavustingimustes“ ei ole üle korratud, et nõutud näidismenüü peab vastama TK-le öeldule, et toit/tavamenüü ja taimetoidu valik koolides peab vastama Määrusele, et siis justkui nõue ei kohalduks „Vastavustingimustes“ nõutud näidismenüüle.

5.4. Näidismenüü ei pea sisaldama taimetoitu

Vaidlustaja küsis, et kas esitatav näidismenüü peab sisaldama taimetoidu valikut. Hankija vastas osundatud selgitustaotlusele 11.03.2024, et hanke näidismenüüs taimetoitu pakkuma ei pea.

„Näidismenüü vastavuse kontrolli ja hindamise tabeli“, kus on üheselt ja selgelt väljendatud kohustuslikud nõuded, millele peab näidismenüü vastama, millisele ajale ja vanuserühmale tuleb näidismenüüd esitada.

Koolis tuleb valmistada vastavalt TK-le kaks menüüd, tavatoit ja taimetoit. Näidismenüü vastavuse kontrolli ja hindamise tabelis on selgelt väljendatud, et esitatakse hindamiseks koolis üks menüü, mitte kaks menüüd. See, kas pakkuja esitab tavamenüü ehk lihaga või ilma lihata ehk siis taimetoidu menüü, see on pakkuja valik. Üks menüü aga ei sisalda nii tavatoitu kui taimetoitu. See on ka üheselt selge, kui Vaidlustaja loeb „Näidismenüü vastavuse kontrolli ja hindamise tabelit“.

Hankija vastas Vaidlustajale 14.03.2024 väga selgelt: „Näidismenüü esitatakse

tavatoidulisele lapsele ja seda hinnatakse vastavalt seatud kriteeriumidele. Toitlustusteenust pakkudes peab koolide menüüdes olema õpilastel igapäevaselt lisaks tavatoidule ka taimetoidu valiku võimalus. Taimetoiduvalik peab vastama hankes toodud energia ja toitainete tingimustele.“

Selles Hankija vastusest teeb Vaidlustaja järelduse, et 1) kas TK üldse kehtib näidismenüüdele või mitte, 2) kui kehtib, siis missuguses osas ning 3) kui ei kehti, siis missugused nõuded näidismenüüdele üldse kehtivad.

Edasi aga tekitab Vaidlustaja segadust näidismenüüde ja teenuse osutamise ajal antavate tavamenüüde ja taimetoiduga erinevates kontekstides. Samas kui selgelt nähtub, et „Vastavustingimustes“ nõutud tavatoidu näidismenüü ei saa sisaldada taimetoidumenüüd, vaid see on eraldi seisev menüü taimetoidulistele lastele ja kui pakkuja esitab „Vastavustingimustes“ taimetoidumenüü, siis hindamiskriteeriumites on tal väiksemad võimalused lisapunkte saada, kuna lisahindepunktid sisaldava ka lihatoite.

5.5. Ei ole segadust tekitav ega RHS § 3 p-des 1, 3 ning 5 sätestatud põhimõtetega (proportsionaalsus, aus ja efektiivne konkurents ning säästlikkus) vastuolus Hankija nõue, et pakutav näidismenüü peab vastama Määrusele ja Hankija vastus 11.03.2024 selgitustaotlusele nr 827729, et kui „Vastavustingimustes“ esitatud näidismenüü energia ja toitainete sisaldused ei vasta Määrusele toodud nõudmistele kahe nädala keskmiselt, siis lükkab Hankija pakkumuse tagasi.

Vaidlustaja mure ei seisne mitte selles, et Hankija oleks midagi õigusvastast teinud või nõutu oleks ebaproportsionaalne, ebaaus ja ebaefektiivne konkurents ning säästlikkuses, vaid mure, et pakkuja vähimgi eksimus näidismenüüde koostamisel, kas või grammiga energia ja toitainete sisalduse osas, ükskõik kui ebaoluline või tühine see tegelikkuses ka menüüde osas ei ole, tooks kaasa pakkuja menetlusest kõrvaldamise. Selle mure lahendamiseks on Vaidlustaja toonud otsitud ja alusetuid põhjendusi.

5.6. Hankija esitas täiendavad seisukohad.

5.6.1. Korralduskava hindamiskriteeriumid ei ole vastuolu RHS § 85 lg-s 1 sätestatuga

Hankija nõustub, et kui korralduskava hindamistulemustest selgub, et Hankija on hinnanud pakkujat ennast ja seeläbi pakkujat kvalifitseerinud, mitte aga pakkumust (korralduskava), siis on see vastuolus RHS § 85 lg 1 sätestatuga. Kuni Hankija ei ole korralduskava sellisel moel hinnanud ei saa etteruttavalt öelda, et korralduskava hindamistulemused või selle hindamine on võimatu, ilma et see on igal juhul vastuolus RHS § 85 lg 1-ga.

Korralduskava hindamismetoodika kohaselt saab Hankija hinnata korralduskava ennast, mitte aga pakkujat.

Hankija ei saa lubada teenuse osutamisel ebaõnnestumisi tulenevalt läbimõtlematusest. Toitlustusteenust võivad osutada väga paljud toitlustusettevõtted ja Hankija ei saa tõsikindlalt tuleviku osas väita, kes võiks saada hakkama ja kes mitte. Hankija saab toitlustusteenuse osutaja professionaalsuses ja riskide maandamise võimekuses mõistlikult veenduda, kui see on tõendatud läbimõeldud korralduskava abil.

Hankija on enda jaoks välja arvestanud varasemad teenuse osutamise mahud, millega eeldab, et selle kogemuse pealt saab pakkuja teenuse osutamisega hakkama, eeldusel, et teenuse osutamise korralduskava seda võimekust kinnitab.

5.6.2. Korralduskava hindamiskriteeriumid ei ole vastuolus RHS § 3 sätestatud põhimõtetega

Hankija poolt ei ole seatud ühtegi kohustusliku nõuet korralduskavale, vaid korralduskava koostamise lihtsustamiseks on Hankija nimetanud korralduskava soovitatavad osad. Tagamaks läbipaistvust ja selgust pakkujatele, milliste tegevuste kajastamist Hankija korralduskavas ootab ja hindamismetoodikas, kuidas Hankija korralduskava hindab. Millisel kujul pakkuja siiski korralduskava esitab, on pakkuja otsustada.

Hankija ei ole nõus, et korralduskava hindamismetoodika on vastuolus RHS § 3 sätestatud põhimõtetega.

Hankija on määranud, et hindekomisjoni liige saab anda hindepunkte 0, 1, 3 või 5 Kui nüüd aga vaadata omistatavaid hindepunkte ja põhjendusi punktide andmiseks, siis on arusaamatu väide, et hindepunktidega hindekaala oleks ebaproportsionaalne ega võimalda korralduskava õiglast sisulist hindamist.

Hindepunktide sisuvahe on niivõrd erinev, mis õigustab ka punktide 0, 1, 3, 5 andmist. Näiteks hindepunkt 3 saab pakkuja, kelle esitatud töökorralduskava on kuni kahes punktis läbimõtlemata/ebareaalne/ebapiisav või sisaldab puudujääke/vastuolusid/ebakõlasid, kuid on põhiosas aktsepteeritav, kuid ei veena Hankijat eesmärgi saavutamises kõigis asjaoludes. Seega peab olema juba oluline puudujääk, kuid kogu korralduskava on siiski veel niivõrd usutav, et pakkuja suudab hankelepingut täita.

Korralduskava hindepunktid 0 ja 1 peaksid aga hindetulemust niivõrd mõjutama, et selliseid hindepunkte saav pakkuja ei osutuks hanke võitjaks.

Teoreetiliselt ei ole see siiski välistatud, kuna korralduskava osakaal hindamiskriteeriumites on 20 ja väga madala toidupäeva maksumusega võib osutada võitjaks. Hankijal peaks aga siinjuures tekkima kahtlus, kas tegemiste ei ole põhjendamatult madala maksumusega pakkumusega RHS § 115 mõistes.

5.6.3. Hankija eeldab pakkuja professionaalsust ja asjatundlikkust, et pakkuja ei eksi pakkumuse esitamisel ning pigem esitab parema pakkumuse, kui nn piiripealse äärepealt miinimumlävendit ületava pakkumuse. Laste toitlustamise miinimumnõuete ületamine ettenähtud piires pakkuja poolt on Hankijale teretulnud.

5.6.4. Hankija on hankekomisjoni (selguse huvides nimetame komisjoni edaspidi hindamiskomisjon) määranud küllaltki suure arvu liikmeid (11 liiget), et ühe liikme arvamus ei mõjutaks olulisel määral hindetulemit, kui näiteks viie liikmelise hindamiskomisjoni puhul see võiks olla.

Hindamiskomisjoni liige tõesti ei pea teadma kuidas pakkujad koostavad menüüd ja milliseid toiduaineid nad selleks valivad ja et menüüd vastaksid Määrusele, kuid kindlasti oskavad nad hinnata korralduskava, mille sisu ja juhised on avaldatud.

Hankija ei ole öelnud, et hindeid antakse avalikul istungil. Hankija varasemad sellelaadse hindamised on toimunud mitte avalikul istungil, vaid komisjoni liikmed saadavad oma hindepunktid komisjoni esimehele, kes koostab hinnete koondi.

Hankija jääb seisukoha juurde, et on oletuslik väide, et kui hindaja teab, kelle korralduskava ta hindab, et siis mõjutab hindaja hinnanguid paratamatult ka hindaja varasem (eel-)arvamus korralduskava koostaja osas.

On teada, et arvestades hanke suurt mahtu ja spetsiifikat ei saa pakkujate arv olema väga suur ning kahe kolme pakkuja korralduskava saladuses hoidmine, ilma et hindamiskomisjoni liige ei mõistaks, kelle korralduskava ta hindab, ei ole kerge saavutada.

Õige on Vaidlustaja märges, hinnata saab ainult hankekomisjoni liige, mitte mõni Hankija poolt kaasatud ekspert. Keelatud aga ei ole muuta korraldust ja kaasata (Vaidlustaja mõtte kohaselt) hankekomisjoni eriala ekspert. Sellisel juhul ei ole komisjoni liige mõni Hankija poolt lihtsalt kaasatud ekspert.

5.6.5. Ei saa tekkida küsimus, millele peab menüü vastama.

Menüüde vastavust TK-s nõutule ja ühtlasi ka Menüüde vastavust Määrusele kontrollib Hankija vastavustingimustes.

Õpilaste kolmes kooliastmes ja lasteaia kolmes vanuserühmas on erinevad nõuded vastavalt Määrusele. Hankija otsustas, et ei kontrolli vastavustingimustes kõigi kooliastmete ja lasteaia vanuserühmade näidismenüüsid, vaid määras nii koolis, kui lasteaia ühe kooliastme ja ühe vanuserühma, mille Menüüde vastavust Määrusele Hankija kontrollib. Kõik see on üheselt ja selgelt kirjas.

5.6.7. Näidismenüü ja taimetoit

Õpilaste kolmes kooliastmes ja lasteaia kolmes vanuserühmas on erinevad nõuded Määruses. Seega kokku 6 Menüüd. Lisaks lisandub siia kolmes kooliastmetes taimetoidu Menüüd, mida nõuab Hankija TK-s ja mis samuti peavad vastama Määrusele. Kusjuures tavatoidu ja taimetoidu koostisosad ei pea teineteisest täielikult erinevad olema, vaid ainult lihasisalduse osas. Seega taimetoidu sööjatele tuleb lihaosa toidus asendada taimetoiduga ja taimetoidumenüü kokku peab vastama Määrusele.

Näidismenüüde kontrollimisel nende vastavuse kohta TK-le ja Määrusele soovis Hankija, et pakkujad ei esita mitte kõik 9 Menüüd, vaid määras „Näidismenüü vastavuse kontrolli ja hindamise tabel“ ühe kooliastme ja ühe lasteaia vanuserühma Menüü. Keelatud ei ole pakkujal esitada näidismenüüna taimetoidumenüüd. Kuid näidismenüüde hindamisel on tavamenüül võimalik saada rohkem hindepunkte, kui taimetoidumenüül.

Seega ei ole õige Vaidlustaja väide, et Hankija ei oleks justkui vastavustingimustes üheselt määranud, millist näidismenüüd peab pakkuja esitama.

5.6.8. Määruse ja selle lisade kohaldamine

Hankija tõesti vastas Vaidlustaja küsimusele, „*Kui taimetoidu Menüü peab vastama*

sotsiaalministri määrusele, siis kuidas taimetoidu menüüga tagada D-vitamiini normi täitumine, kui taimetoidu menüüs ei saa pakkuda kala, mis on parim D-vitamiini allikas?“ et kuna kehtiva määruse sõnastus ei ole üheselt mõistetav, on hiljutine kohtuotsus kinnitanud, et lisades esitatud vitamiinide-mineraalainete nõuded ei ole kohustuslikud.

Hankija ei tea kuidas taimetoidu menüüga tagada D-vitamiini normi täitumine, kui taimetoidu menüüs ei saa pakkuda kala. Vastav küsimus ajas Hankija segadusse ja Hankija vastas nii nagu vastas. Hankija ei ole toiduainete osas teinud täpset ettekirjutust, mida ja mis koguses peab pakkuma. Hankija eeldab, et seda teab pakkuja kuidas taimetoidu menüüga tagada D-vitamiini määrukses nõutud. Pakkuja teab seda kui professionaal toitlustusteenuse osutamise alal koolides ja lasteaedades.

Kuigi Hankija vastas, et Määruse sõnastus ei ole üheselt mõistetav, on hiljutine kohtuotsus kinnitanud, et lisades esitatud vitamiinide-mineraalainete nõuded ei ole kohustuslikud, ei muuda vastus vastavustingimuse nõudeid. Hankija on nõus hankemenetluse jätkamisel ka vastava selgituse esitamiseks teabevahetuses ning andma täiendava tähtaja pakkumuste esitamiseks.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

6. Hankija viib läbi sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlust, mille tulemusena sõlmitava hankelepingu esemeks on Viimsi valla koolide ja lasteaedade toitlustusteenuse osutamine.

RHS § 126 lg 2 kohaselt hankija määrab riigihanke alusdokumentides sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse korra. Lisaks käesolevas jaos sätestatud nõuetele võib hankija sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse korra määramisel lähtuda ka teistest käesoleva seaduse sätetest.

RHS § 126 lg 7 kohaselt sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse läbiviimisel järgib hankija käesoleva seaduse 1. peatükis ning §-des 77, 81 ja 82 sätestatud, võttes arvesse sotsiaal- ja eriteenuste eripära. Pakkumuste või taotluste esitamise tähtaja pikendamisel käesoleva seaduse § 82 lõike 1 alusel arvestab hankija käesoleva paragrahvi lõikes 6¹ sätestatud minimaalset tähtaega. Hankija kohaldab sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse läbiviimisel käesoleva seaduse §-des 85, 110–112, 114–117 ja 119 sätestatud, kui riigihanke alusdokumentides ei ole sätestatud teisiti. Hankija võib hankelepingu sõlmimisel arvesse võtta teenuste kvaliteedi, katkematuse, ligipääsetavuse, taskukohasuse, kättesaadavuse ja terviklikkuse kaalutlusi, erinevate kasutajagruppide, sealhulgas ebasoodsas olukorras olevate isikute erivajadusi, kasutajate kaasamist ja innovatsiooni.

Erimenetluse korra on Hankija kehtestanud mh järgimistes dokumentides:

- 1) „Vastavustingimused“;
- 2) „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“;
- 3) „Näidismenüü vastavuse kontrolli ja hindamise tabel“;
- 4) „Toitlustusteenuse tehniline kirjeldus“ (edaspidi TK).

Vaidlustus kuulub rahuldamisele siis, kui vaidlustatud nõuded/tingimused:

- rikuvad Vaidlustaja õigusi, kahjutavad tema huve;
- on vastuolus RHS-iga.

7. Korralduskava ja nõuded sellele

„Vastavustingimused“ näeb ette korralduskava esitamise pakkumuses:

„Pakkuja esitab teenuse osutamise korralduskava.

1. Toitlustusteenuse osutamise ehk hankelepingu nõuetekohase täitmise korralduskava Korralduskava käsitleb protsesside kirjeldust ja kvaliteedi juhtimist, selles peab sisalduma selge kavand, kuidas Lepingu täitmine on korraldatud. Pakkuja peab lähtuma konkreetset hanklepingu esemest, täitmise tingimustest, teenuse kirjeldusest. Korralduskava peab andma selge ülevaate, kuidas pakkuja kavandab hankelepingu täitmist.

Korralduskava soovitatavad osad on:

- Teenuse korraldamise plaan. s.o teenuse osutamise kontseptsioon üldiselt, kus kirjeldatakse kuidas saavutatakse Tellija eesmärkide täitmine, näidatakse ära valmistusköökide asukoht, valmistusköögi teenindavad asutused, teenuse planeerimine ja juhtimine.
 - Ressursside planeerimine. Tehnoloogilised seadmed ja personali vajadus. Logistika.
 - Personaliprogramm. Struktuur. Juhtimine. Võtmeisikud. Kvalifikatsioon.
 - Kasutatavad toiduained Hankimine. Varustuskindlus. Koostööpartnerid. Kvaliteet. Mahe tooraine osakaal (soovitavalt 20%).
 - Investeerimine. Valmistusköökide ja serverimise tehnoloogilised liinid Tehnoloogiliste seadmete koosseis. Seadmete tarne, paigaldus, hooldus.
 - Koostöö SF4C programmi raames koostöö. Infovahetuses asutuste, tellija ja lapsevanematega. Tagasiside. Rahulolu-uuringud.
 - Valmistoidu transport Kas ja kuidas rakendatakse.
 - Jäätmekäitlus. Kuidas üldiselt korraldatakse. Kuidas kavandatakse vähemalt 1 korda aastas jäätmete mõõtmine.
 - Riskide maandamine Tuua välja võimalikud riskid ja nende maandamistegevused. Kvaliteedikontrolli plaan.
 - Muu ettevõtja poolt oluliseks peetav teenusega seotud informatsioon.
- Korralduskavale kindlat mahunõuet ei seata. Määravaks saab korralduskava sisu. Oluline on, et hankija saab ammendava ja usaldusväärse kirjelduse. Korralduskava võib sisaldada jooniseid, diagramme, skeeme. Kava esitatakse elektroonselt ühe failina. Hankijal on õigus kutsuda pakkuja oma korralduskava suuliselt esitlema hankija asukohta Viimsi vallavalitsus, Nelgi tee 1. [---]“

Vaidlusaluseks küsimuseks on see, kas selliste andmetega korralduskava, mida hinnatakse, nõudmine on kooskõlas RHS-iga.

7.1. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et korralduskava nõue iseenesest ei ole vastuolus RHS-iga. Käesoleval juhul tuleb aga lähtuda sellest, et korralduskava hinnatakse.

RHS ei välista seda, et pakkumuste hindamisel hinnatakse pakkuja tegevuskava hankelepingu täitmisel (tööprotsesse, riske, jäätmekäitlust).

7.2. RHS § 85 lg 1 kohaselt hankija sätestab riigihanke alusdokumentides majanduslikult soodsaima pakkumuse väljaselgitamiseks hankelepingu esemega seotud ja reaalselt konkurentsi tagavad pakkumuste hindamise kriteeriumid. Pakkumuse hindamise kriteeriumina ei või sätestada käesoleva seaduse §-des 99–101 sätestatu alusel kehtestatavaid pakkuja või taotleja kvalifitseerimise tingimusi, välja arvatud § 101 lõike 1 punktis 6 nimetatud andmed pakkuja või taotleja, tema juhtide või teenuste osutamise või ehitustööde juhtimise eest vastutavate isikute hariduse ja kutsekvalifikatsiooni kohta, kui need näitavad hankijale pakkumuse majanduslikku soodsust ja kui neid andmeid ei kasutata

kvalifitseerimisel.

RHS § 85 lg 1 kuulub Riigihankes kohaldamisele, sest teisiti pole Hankija sätestanud.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et „Vastavustingimustes“ on Hankija soovituslikult korralduskavas ette näinud ka RHS § 101 lg 1 alusel sätestatavaid kvalifitseerimise tingimusi. Nendeks on eelkõige:

- tehnoloogilised seadmed ja personali vajadus (RHS § 101 lg 1 p-id 3, 9);
- juhtimine. Võtmeisikud. Kvalifikatsioon (RHS § 101 lg 1 p 3);
- hankimine. Varustuskindlus. Koostööpartnerid (RHS § 101 lg 1 p 5);
- valmistusköökide ja serveerimise tehnoloogilised liinid. Tehnoloogiliste seadmete koosseis. Seadmete tarne, paigaldus, hooldus (RHS § 101 lg 1 p 9).

Seega nõustub vaidlustuskomisjon Vaidlustajaga, et Hankija on soovinud mh hinnata korralduskavas seda, mida saab nõuda üksnes pakkujatele kvalifitseerimise tingimuste kehtestamisel ja see tähendab, et „Vastavustingimustes“ esitatud osad nn soovituslikud nõuded korralduskavale on vastuolus RHS § 85 lg-ga 1.

Vaidlustuskomisjon ei nõustu Hankijaga, et vastuolu RHS § 85 lg-ga 1 selgub alles pärast korralduskavade hindamist.

7.3. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga, et korralduskava esitamise nõue toob kaasa pakkujate ebavõrdse kohtlemise. Selles valdkonnas tegelevad ettevõtjad peavad olema suutelised pakumust esitades ette nägema seda, kuidas sõlmitavat hankelepingut täitma hakatakse. On üksnes Vaidlustaja oletus, et praegu teenust osutav ettevõtja oskab paremini kirjeldada töö protsesse ning lahendusi, maandada riske, korraldada jäätnekäitlust.

7.4. Hankija on selgitanud, et „Vastavustingimustes“ on määratud ära üheselt ja selgelt, mida pakkuja peab korralduskavas käsitlema. Vaidlustuskomisjon sellega ei nõustu, sest „Vastavustingimustes“ on Hankija üksnes andnud üldised suunised ja soovituslikud esitatava korralduskava osad. Kuna ka korralduskava hindamise alused on antud lahtise nimekirjana, siis tähendab see, et pakkuja ei tea täpselt, mis peab korralduskavas olema (ja mida hinnatakse), mis muudab sellisel viisil nõuded pakumuses esitatavale korralduskavale RHS § 3 p-iga 1 vastuolus olevaks.

8. Korralduskava hindamine

„Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ kohaselt hinnatakse esitatud korralduskava järgmiselt:

„Korralduskavasid hindab Viimsi Vallavalitsus 15.11.2023 korraldusega nr 344 hanke läbiviimiseks moodustatud hankekomisjon.

Hindamismetoodika on kirjeldatud pakumuse esitamise ettepanekus.

1. Teenuse korralduskava

1.1 Korralduskava hindamisel arvestatakse hindamiskriteeriumi kirjelduses sätestatud juhiste kohaste informatsiooni esitamist, muuhulgas lähtutakse ka järgnevast:

- *kas korralduskava on lähtuvalt hankelepingu esemest läbimõeldud, teostatav ja usutav;*
- *kas korralduskavas kirjeldatud tegevuste ja lahenduste elluviimine tagab hankelepingu nõuetekohase täitmise;*

- kas korralduskava veenab hankijat, et saavutatakse soovitud hanke eesmärk;
- kas pööratakse tähelepanu tooraine kvaliteedile ja kas plaanitakse kasutada mahe toorainet;
 - kas ja kuidas on kaasatud korralduskava realiseerimiseks vajalik ressurss (nii personal kui ka materiaalne);
- kas rakendatavad juhtimisprotsessid toetavad korralduskava realiseerimist ja hankija eesmärgi saavutamist;
- kas ja kuidas on maandatud võimalikud riskid, sh mida on pakkuja õppinud ja kuidas rakendab varasemaid kogemusi;
- kas pakkuja korralduskava on majanduslikult rakendatav ja efektiivne.

2. Töökorralduskava hinnatakse maksimaalselt 5 hindepunktiga (võimalikud hindepunktid 0 või 1 või 3 või 5) alljärgneva alusel:

Pakkumusele omistatavad hindepunktid ja põhjendus punktide andmiseks

0 Mitterahuldav: Esitatud töökorralduskava ei vasta nõutule või on esitatud mahus, mis ei anna sisuliselt mingit ülevaadet hankelepingu täitmisest.

1 Nõrk: Esitatud töökorralduskava on kolmes kuni viies (k.a.) punktis läbimõtle mata/ebareaalne/ebapiisav või sisaldab mitmeid puudujääke/vastuolusid/ebakõlasid.

3 Rahuldav: esitatud töökorralduskava on kuni kahes punktis läbimõtle mata/ebareaalne/ebapiisav või sisaldab puudujääke/vastuolusid/ebakõlasid, kuid on põhiosas aktsepteeritav, kuid ei veena hankijat eesmärgi saavutamises kõigis asjaoludes.

5 Hea: Töökorralduskava võimaldab saavutada hankija eesmärgi ja osutatav teenus vastab eeldatavasti hankija poolt teenuse kirjelduses ja hankelepingu kavandis sätestatud nõuetele täies ulatuses. Pakkujal on selged arusaamad teenuse osutamiseks ja nõuetekohase tulemuse saavutamiseks. Korralduskava on detailselt läbi töötatud, koostatud ja esitatud ning kasutatakse mahe toorainet vähemalt 20%.

Korralduskavasid hindab Viimsi Vallavalitsuse 15.11.2024 korraldusega nr 344 hanke läbiviimiseks moodustatud hankekomisjon. Komisjoni koosolekul kohal olnud liige annab oma punktid kõikidele esitatud korralduskavadele.

3. Hankekomisjoni liikmete poolt antud punktid summeeritakse.

- Hinnatakse põhimõttel – suurim on parim.
- Maksimaalsed väärtuspunktid (20) omistatakse pakkumusele, kes sai hankekomisjonilt kõige enam hindepunkte.
- Teiste pakkumuste väärtuspunktide arv = hinnatava pakkumuse hindepunktid jagatud suurima hindepunktide arvuga korrutatud 20 (hinnatav = hinnatava hindepunktid/suurimad hindepunktid x 20)“

Viidatud pakkumuse esitamise ettepanekut pole olemas, „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ on ainus dokument, mis sätestab pakkumuste (korralduskava) hindamise alused.

8.1. Iga korralduskava hinnatakse eraldi (esitatud korralduskavasid ei võrrelda). Hankija komisjoni iga liige annab korralduskavale punktid.

Vaidlustuskomisjon ei pea nende hindepunktidega hindekskaalat (0, 1, 3, 5) ebaproportsionaalseks.

Korralduskavas ei hinnata osasid, vaid tervikut. Hindepunktide andmisel tuleb Hankija komisjoni liikmel lähtuda kõigepealt sellest, kas *töökorralduskava on mõnes punktis läbimõtle mata/ebareaalne/ebapiisav või sisaldab mitmeid puudujääke/vastuolusid/ebakõlasid.* „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ ei sätesta seda, mida tähendab *punkt*. Seda ei selgitanud Hankija ka vaidlustusmenetluses. Seega pole teada kuidas korralduskava hinnatakse. Hankija komisjonil on küll õigus otsustada seda, kuidas hindamine täpselt toimub, aga pakkujatel peab pakkumust esitades olema teada vähemalt see, mis on need punktid, mida saab komisjoni liige pidada läbimõtle matuks/ebareaalseks/ebapiisavaks.

Hankija väide, et kõigile pakkujatele tehakse teatavaks see, miks korralduskava on saanud just sellised hindepunktid, ei tähenda, et Riigihanke alusdokumentides ei peaks olema kirjas see, mida korralduskavas hinnatakse.

8.2. Pakkujale on korralduskava hindamisest teada üksnes see, et *muuhulgas lähtutakse ka järgnevast* ja toodud on küsimused. Saab järeldada, et komisjoni liikme hindepunkt korralduskavale sõltub vastustest kõigile neile küsimustele (lähtuvalt käesoleva otsuse p-ist 7 mitte kõigile küsimustele) ja veel mingitest asjaoludest. Kuid mingeid uusi korralduskava hindamise aluseid hindamisel aga olla ei saa.

Vaidlustuskomisjon peab vajalikuks viidata Riigikohtu 11.12.2020 otsusele 3-20-1198 (p 21), kus kohus on märkinud, et *mida üldisemad on hindamiskriteeriumid ja -metoodika, seda avaram on hankija hindamisruum ning seda põhjalikumad peavad läbipaistvuse tagamiseks olema hinnete põhjendused.* Kui RHAD-s kehtestatud hindamismetoodika sisaldab täpseid hinnete kirjeldusi, võivad need tagada piisava läbipaistvuse ka ilma hinnete hilisema põhjendamiseta.

8.3. Vaidlustuskomisjon ei saa eeldada, et kui Hankija komisjoni liikmetele on pakkuja teada, siis see asjaolu mõjutab hindepunktide andmist korralduskavale.

Hankija peab tagama selle, et komisjoni liikmeid hindamisel ei mõjuta mingid muud tegurid, et hindamine toimuks üksnes Riigihanke alusdokumentide alusel.

Vaidlustaja usaldamatus Hankija määratud komisjoni vastu ei tähenda, et korralduskava hindamisel pakkuja teadmine oleks vastuolus RHS-iga.

8.4. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et korralduskava hindamise alused on vastuolus eelkõige RHS § 3 p-iga 1. Hankija ei saa korralduskavas hinnata midagi sellist, mis polnud pakkujale pakkumust esitades teada ja mis ei pea pakkumuses esitatavas korralduskavas olema.

9. Näidismenüüde esitamine ja nõuded näidismenüüdele

Näidismenüüde esitamise nõuded näevad ette nii „Vastavustingimused“, kui ka „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ ja „Näidismenüü vastavuse kontrolli ja hindamise tabel“.

„Vastavustingimused“:

„*LASTEALA NÄIDISMENÜÜ*“

Pakkuja peab pakkumuse koosseisus esitama lasteaia näidismenüü, kus on toodud kõik pakutavad toidud koos pakutavate kogustega grammides, kas vabas vormis või NutriDatast alla laaditud kujul.

- Pakkuja peab pakkumuse koosseisus esitama NutriDatast alla laaditud järgmised tulemuste tabelid näidismenüü kohta muutmata kujul (Exceli vormingus 1) Päeva tasand 2) Toidukorrad 3) Toitained toidus 4) Toidud grammides
- Näidismenüüd tuleb jagada NutriData programmi siseselt (pealkirjast peab olema aru saada pakkuja nimi) hankijaga aadressil silvasildmaa@gmail.com hiljemalt 1 tunni jooksul pärast pakkumuste esitamise tähtaega, mille peale tellija saadab pakkuja e-postile kinnituse, et menüü on kätte saadud.
- Pakkumuse koosseisus esitatud ja hankijaga läbi NutriData programmi jagatud näidismenüü ning selle näitajad ei tohi omavahel erineda. Erinevuse korral arvestatakse NutriData programmi jagatud näidismenüüd.

Küsimused ettevõtjale:

1. Pakkuja esitab lasteaia näidismenüü, kus on toodud kõik pakutavad toidud koos pakutavate kogustega grammides, kas vabas vormis või NutriDatast alla laaditud kujul. (Vabas vormis dokument)
2. Pakkuja esitab NutriDatast alla laaditud tulemuste tabeli näidismenüü kohta "Päeva tasand" muutmata kujul (Exceli vormingus): (Vabas vormis dokument)
3. Pakkuja esitab NutriDatast alla laaditud tulemuste tabeli näidismenüü kohta "Toidukorrad" muutmata kujul (Exceli vormingus): (Vabas vormis dokument)
4. Pakkuja esitab NutriDatast alla laaditud tulemuste tabeli näidismenüü kohta "Toiduained toidus" muutmata kujul (Exceli vormingus): (Vabas vormis dokument)
5. Pakkuja esitab NutriDatast alla laaditud tulemuste tabeli näidismenüü kohta "Toidud grammides" muutmata kujul (Exceli vormingus): (Vabas vormis dokument)
6. Pakkuja kinnitab, et jagab lasteaia näidismenüü NutriData programmi siseselt hankijaga aadressil silvasildmaa@gmail.com hiljemalt 1 tunni jooksul pärast pakkumuste esitamise tähtaega, mille peale tellija saadab pakkuja e-postile kinnituse, et menüü on kätte saadud. (Raadionupp valikutega "Jah/Ei")

KOOLILÕUNA NÄIDISMENÜÜ

Pakkuja peab pakkumuse koosseisus esitama kooli näidismenüü, kus on toodud kõik pakutavad toidud koos pakutavate kogustega grammides, kas vabas vormis või NutriDatast alla laaditud kujul.

- Pakkuja peab pakkumuse koosseisus esitama NutriDatast alla laaditud järgmised tulemuste tabelid näidismenüü kohta muutmata kujul (Exceli vormingus): 1) Päeva tasand 2) Toitained toidus 3) Toidud grammides
- Näidismenüüd tuleb jagada NutriData programmi siseselt (pealkirjast peab olema aru saada pakkuja nimi) hankijaga aadressil silvasildmaa@gmail.com hiljemalt 1 tunni jooksul pärast pakkumuste esitamise tähtaega, mille peale tellija saadab pakkuja e-postile kinnituse, et menüü on kätte saadud.
- Pakkumuse koosseisus esitatud ja hankijaga läbi NutriData programmi jagatud näidismenüü ning selle näitajad ei tohi omavahel erineda. Erinevuse korral arvestatakse NutriData programmi jagatud näidismenüüd.

Küsimused ettevõtjale:

1. Pakkuja esitab NutriDatast alla laaditud tulemuste tabeli näidismenüü kohta "Toiduained toidus" muutmata kujul (Exceli vormingus): (Vabas vormis dokument)

2. Pakkuja esitab NutriDatast alla laaditud tulemuste tabeli näidismenüü kohta "Päeva tasand" muutmata kujul (Exceli vormingus): (Vabas vormis dokument)
3. Pakkuja esitab kooli näidismenüü, kus on toodud kõik pakutavad toidud koos pakutavate kogustega grammides, kas vabas vormis või NutriDatast alla laaditud kujul. (Vabas vormis dokument)
4. Pakkuja esitab NutriDatast alla laaditud tulemuste tabeli näidismenüü kohta "Toidud grammides" muutmata kujul (Exceli vormingus): (Vabas vormis dokument)
5. Pakkuja kinnitab, et jagab lasteaia näidismenüü NutriData programmi siseselt hankijaga aadressil silvasildmaa@gmail.com hiljemalt 1 tunni jooksul pärast pakkumuste esitamise tähtaega, mille peale tellija saadab pakkuja e-postile kinnituse, et menüü on kätte saadud. (Raadionupp valikutega "Jah/Ei")

„Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“:

„1. Lasteaedade kahe nädala menüü

- Pakkuja peab kahe nädala (10 päeva) lasteaedades reaalselt kasutusse võetava menüü näidismenüü kõikide toidukordade toidud ja nende kogused grammides lapse kohta sisestama Tervise Arengu Instituudi NutriData Toitumisprogrammi (<http://tap.nutridata.ee>) lähtudes järgnevast:

- Menüü koostatakse kogu toidupäevale, st hommikusöögile, lõunale ja õhtuootele. • Näidismenüü peab vastama sotsiaalministri 15.01.2008 määruse nr 8 „Tervisekaitsenõuded toitlustamisele koolieelses lasteasutuses ja koolis” nõuetele.

- Näidismenüü tegemisel tuleb lähtuda täiendavalt ka alusdokumentide lisas (Teenuse kirjeldus) ja lisas (Hankelepingu projekt) esitatud juhistest, nõuetest, tingimustest.

- Lasteaia näidismenüü koostamise aluseks võtta lasteaia keskmise rühma (vanus 5-6 a) lapse lasteaia toidupäevale kehtestatud toiduenergia- ja toitainete (valgud %E, rasvad %E, süsivesikud, %E, küllastunud rasvhapped %E, kiudained, vitamiinid A, B12, C, naatrium, kaltsium, raud) nõuded arvestusega, et energia jaotumine toidukordadele on järgmine: hommikusöök 20–25%, lõunasöök 40–45% ja õhtuode 30–35%. Pakkuja peab pakkumuse koosseisus esitama näidismenüüd, kus on toodud kõik pakutavad toidud koos pakutavate kogustega grammides, kas vabas vormis või NutriDatast alla laaditud kujul (Exceli vormingus). • Pakkuja peab pakkumuse koosseisus esitama NutriDatast alla laaditud järgmised tulemuste tabelid näidismenüü kohta muutmata kujul (Exceli vormingus): 1) Päeva tasand 2) Toidukorrad 3) Toitained toidus 4) Toidud grammides

- Näidismenüüd tuleb jagada NutriData programmi siseselt (pealkirjast peab olema aru saada pakkuja nimi) hankijaga aadressil silvasildmaa@gmail.com hiljemalt 1 tunni jooksul pärast pakkumuste esitamise tähtaega, mille peale tellija saadab pakkuja e-postile kinnituse, et menüü on kätte saadud.

- Pakkumuse koosseisus esitatud ja hankijaga läbi NutriData programmi jagatud näidismenüü ning selle näitajad ei tohi omavahel erineda. Erinevuse korral arvestatakse NutriData programmi jagatud näidismenüüd.

„1. Koolilõuna kahe nädala menüü

- Pakkuja koostab ja esitab kahe nädala (10 toidupäeva) koolides kasutusse võetava menüü.

- Pakkuja peab kahe nädala (10 toidupäeva) koolides reaalselt kasutusse võetava menüü näidismenüü toidud ja nende kogused grammides lapse kohta sisestama Tervise Arengu Instituudi NutriData Toitumisprogrammi (<http://tap.nutridata.ee>) lähtudes järgnevast:

- Näidismenüü peab vastama sotsiaalministri 15.01.2008 määruse nr 8 „Tervisekaitsenõuded toitlustamisele koolieelses lasteasutuses ja koolis” nõuetele.

- Näidismenüü tegemisel tuleb lähtuda täiendavalt ka alusdokumentide lisas (Teenuse

kirjeldus) ja lisas (Hankelepingu projekt) esitatud juhistest, nõuetest, tingimustest.

- Kooli näidismenüü koostamise aluseks võtta II kooliastme (10-12 a) õpilase koolilõunale kehtestatud toiduenergia- ja toitainete (valgud %E, rasvad %E, süsivesikud %E, küllastunud rasvhapped %E, kiudained, vitamiinid A, B12, C, naatrium, kaltsium, raud) nõuded.

- Pakkuja peab pakkumuse koosseisus esitama näidismenüüd, kus on toodud kõik pakutavad toidud koos pakutavate kogustega grammides, kas vabas vormis või NutriDatast alla laaditud kujul (Exceli vormingus).

- Pakkuja peab pakkumuse koosseisus esitama NutriDatast alla laaditud järgmised tulemuste tabelid näidismenüü kohta muutmata kujul (Exceli vormingus): 1) Päeva tasand 2) Toitained toidus 3) Toidud grammides

- Näidismenüüd tuleb jagada ka NutriData programmi siseselt (pealkirjast peab olema aru saada pakkuja nimi) hankijaga aadressil silvasildmaa@gmail.com hiljemalt 1 tunni jooksul pärast pakkumuste esitamise tähtaega, mille peale tellija saadab pakkuja e-postile kinnituse, et menüü on kätte saadud. 2. Pakkumuse koosseisus esitatud ja hankijaga läbi NutriData programmi jagatud näidismenüü ning selle näitajad ei tohi omavahel erineda. Erinevuse korral arvestatakse NutriData programmi jagatud näidismenüüd. “

„Näidismenüü vastavuse kontrolli ja hindamise tabel“ annab mh teada selle, millise vanuseastme näidismenüüd tuleb esitada.

Tegemist on erineva sõnastusega nõuetega. Vaidlus on selles, millised näidismenüüd peab pakkumuses esitama ja millistele nõuetele peavad need vastama eelkõige pakkumuste vastavuse kontrollimisel.

9.1. Vaidlustusmenetluses on Hankija selgitanud, et pakkumuses tuleb esitada kaks näidismenüüd:

- 1) lasteaias kahe nädala menüü keskmisele rühmale (5-6-aastased) kõikide toitade kogustega;
- 2) koolilõuna kahe nädala menüü põhikooli teisele grupile (10-12-aastased) kõikide toitade kogustega.

Hankija kinnitas, et kohustuslikud nõuded, millele peab näidismenüü vastama, millisele ajale ja vanuserühmale tuleb näidismenüüd esitada, on „Näidismenüü vastavuse kontrolli ja hindamise tabelis“ ja pakkumuse koosseisus esitatav koolilõuna näidismenüü ei pea olema taimetoidu menüü (pakkuja otsustab selle, kas ta pakkumuses esitab koolilõuna menüüna tavamenüü või taimetoidumenüü).

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et erineva sõnastusega erinevates dokumentides nõuete esitamine pakkumuses esitatavatele näidismenüüdele on vastuolus eelkõige RHS § 3 p-iga 1. Pakkuja peab pakkumust esitades üheselt arusaadavalt Riigihanke alusdokumentidest teada saada millist näidismenüüd tuleb pakkumuses esitada, millistele nõuetele peab see vastama pakkumuse vastavuse kontrollimisel ja mida näidismenüüs hinnatakse pakkumuste hindamise etapis. Ja ka see peab olema selgelt kirjas, kas näidismenüüna võib esitada taimetoidumenüüd või mitte. Praeguses juhul on nõuded näidismenüüdele erinevates dokumentides ja neist on võimalik erinevalt aru saada.

9.2. Vaidlustusmenetluses on selgunud, et Hankija näeb ette, et pakkumuses esitatavad näidismenüüd peavad vastama nii TK-le, kui ka Määrusele ja pakkumuse vastavuse

kontrollimise etapis seda ka kontrollitakse. See aga ei tulene selgelt Riigihanke alusdokumentidest ja on seega vastuolus RHS § 3 p-iga 1.

9.3. Vaidlustuskomisjon saab aru Vaidlustaja probleemist - TK-s ja Määruses on palju nõudeid ja iga väiksemagi kõrvalekaldega pakkumuses esitatavas näidismenüüs võib kaasneda pakkumuse tagasi lükkamine. Kuid vaidlustuskomisjon ei saa Hankija asemel otsustada seda, millistele nõuetele peab pakkumus (näidismenüü) vastama. Kui Hankija on Riigihanke alusdokumendina esitanud TK ja alusdokumentides viidatud Määrus (koos lisadega) reguleerib seda valdkonda, siis pole alust asuda seisukohale, et neist ei pea Riigihanget läbi viies lähtuma.

10. Näidismenüüde hindamine

„Hindamiskriteeriumite ja hinnatavate näitajate“ kohaselt hinnatakse näidismenüüsid järgmiselt:

„1. Lasteaia näidismenüüd hinnatakse hankedokumendis "Näidismenüü vastavuse kontrolli ja hindamise tabel" toodu kohaselt.

2. Näidismenüü eest on võimalik saada kokku 24 hindepunkti.

- Hinnatakse põhimõttel – suurim on parim.

- Maksimaalsed väärtuspunktid (10) omistatakse pakkumusele, kes sai kõige enam hindepunkte.

- Teiste pakkumuste väärtuspunktide arv = hinnatava pakkumuse hindepunktid jagatud suurima hindepunktide arvuga korrutatud 10 (hinnatav = hinnatava hindepunktid/suurimad hindepunktid x 10)

3. Väärtuspunkte arvestatakse sajandiku täpsusega (kaks kohta pärast koma).

4. Kõikide kriteeriumite osas pakkumusele omistatud väärtuspunktid summeeritaks.

Edukaks pakkumuseks tunnistatakse pakkumus, mille väärtuspunktide summa on suurim. Võrdse arvu väärtuspunkte kogunud pakkumuste puhul tunnistatakse edukaks pakkumuseks pakkumus, kus on madalam ühe lasteaia lapse toidupäeva maksumus.“

„1. Kooli näidismenüüd hinnatakse hankedokumendis "Näidismenüü vastavuse kontrolli ja hindamise tabel" toodu kohaselt.

2. Näidismenüü eest on võimalik saada kokku 18 hindepunkti.

- Hinnatakse põhimõttel – suurim on parim.

- Maksimaalsed väärtuspunktid (10) omistatakse pakkumusele, kes sai kõige enam hindepunkte.

- Teiste pakkumuste väärtuspunktide arv = hinnatava pakkumuse hindepunktid jagatud suurima hindepunktide arvuga korrutatud 10 (hinnatav = hinnatava hindepunktid/suurimad hindepunktid x 10)

3. Väärtuspunkte arvestatakse sajandiku täpsusega (kaks kohta pärast koma).

4. Kõikide kriteeriumite osas pakkumusele omistatud väärtuspunktid summeeritaks.

Edukaks pakkumuseks tunnistatakse pakkumus, mille väärtuspunktide summa on suurim.

Võrdse arvu väärtuspunkte kogunud pakkumuste puhul tunnistatakse edukaks pakkumuseks pakkumus, kus on madalam ühe lasteaia lapse toidupäeva maksumus.

Kooli näidismenüüd hinnatakse hankedokumendis "Näidismenüü vastavuse kontrolli ja hindamise tabel" toodu kohaselt. 2. Näidismenüü eest on võimalik saada kokku 18 hindepunkti.

- Hinnatakse põhimõttel – suurim on parim.
- Maksimaalsed väärtuspunktid (10) omistatakse pakkumusele, kes sai kõige enam hindepunkte.
- Teiste pakkumuste väärtuspunktide arv = hinnatava pakkumuse hindepunktid jagatud suurima hindepunktide arvuga korrutatud 10 (hinnatav = hinnatava hindepunktid/suurimad hindepunktid x 10) 3. Väärtuspunkte arvestatakse sajandiku täpsusega (kaks kohta pärast koma). 4. Kõikide kriteeriumite osas pakkumusele omistatud väärtuspunktid summeeritaks. Edukaks pakkumuseks tunnistatakse pakkumus, mille väärtuspunktide summa on suurim. Võrdse arvu väärtuspunkte kogunud pakkumuste puhul tunnistatakse edukaks pakkumuseks pakkumus, kus on madalam ühe lasteaia lapse toidupäeva maksumus.“

Vaidlustaja ei vaidlusta seda, mida pakkumuses esitatavates näidismenüüdes hinnatakse. Vaidlustuskomisjon nõustub Vaidlustajaga – kui pakkumuses esitatavatele näidismenüüdele kehtestatud nõuded on ebaselged, siis pole Hankijal võimalik „Näidismenüü vastavuse kontrolli ja hindamise tabeli“ hindamiskriteeriumite alusel läbipaistvalt ja kontrollitavalt hinnata näidismenüüsid (vastuolu RHS § 3 p 1 sätestatud põhimõtetega).

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kui Hankija selgelt sätestab Riigihanke alusdokumentides selle, millised näidismenüüd peab pakkuja pakkumuses esitama, millistele tingimustele/nõuetele peavad need vastama pakkumuse vastavuse kontrollimisel, siis ei ole näidismenüüde hindamine „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ ja „Näidismenüü vastavuse kontrolli ja hindamise tabeli“ alusel vastuolus RHS-iga.

11. TK p-id 10.2. ja 14.2.

TK p-is 10. on toodud „Üldnõuded menüüle“.

TK p-i 10.2. kohaselt *toit /tavamenüü ja taimetoidu valik koolides/peab vastama sotsiaalministri 15.01.2008 määrusega nr 8 „Tervisekaitsenõuded toitlustamisele koolieelses lasteasutuses ja koolis“ kehtestatud nõuetele ja tagama vanusekohase energia- ja toitainete sisalduse.*

TK p-is 14. on toodud „Erinõuded kooli menüüle“

TK p-i 14.2. kohaselt *koolilõuna valikus peab olema igapäevaselt taimetoidu võimalus. Taimetoit peab vastama Sotsiaalministri määrusele nr 8 „Tervisekaitsenõuded toitlustamisele koolieelses lasteasutuses ja koolis“.*

Vaidlustaja peab TK p-e 10.2. ja 12.2. ebaselgeteks ja RHS § 3 p-iga 1 vastuolus olevateks, sest pole teada, kas Määruse lisades sätestatud nõuded, so vastavad energiasisalduse ja toitainete keskmised ja miinimum- ning piirkogused, kehtivad hankelepingu täitmisel pakkumisele kuuluvale toidule ja koostatavatele menüüdele (ning kui jah, siis millises osas täpselt).

Kui Hankija kontrollib pakkumustes esitatud näidismenüüde vastavust TK-le, siis on oluline see, mida täpselt TK p-id 10.2 ja 14.2. sätestavad. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et lähtudes Hankija vastustest esitatud selgitustaotlustele ja vaidlustusmenetluses esitatud seisukohadest, pole selge, kas Määruse lisadele peavad näidismenüüd vastama või mitte. Hankija peab selle selgelt sätestama. Seega TK p-id 10.2. ja 14.2. on vastuolus eelkõige RHS § 3 p-iga 1.

12. Vaidlustusmenetluse kulud

Vaidlustaja vaidlustas 5 nõuet, vaidlustuskomisjon rahuldab 4.

Kuna vaidlustusmenetlus lõpeb RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel vaidlustuse osalise rahuldamisega, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 2.

12.1. RHS § 198 lg 2 alusel kuulub Hankijalt Vaidlustaja kasuks välja mõistmisele vaidlustuse esitamiseks tasutud riigilõivust 4/5 - 1024 eurot.

12.2. Vaidlustaja on esitanud tähtaegselt taotluse lepinguliste esindajate kulude väljamõistmiseks summas 3320 eurot käibemaksuta, 20 tunni ja 45 minuti õigusabi esitamise eest, tunnitasa 160 eurot käibemaksuta.

Vaidlustuskomisjon leiab, et Vaidlustaja esindajate kulud on vajalikud ja põhjendatud. Hankijalt tuleb RHS § 198 lg 2 alusel Vaidlustaja kasuks välja mõista 4/5 - 2656 eurot käibemaksuta.

12.3. Hankija pole kulude välja mõistmist nõudnud, aga tal puudus ka lepinguline esindaja.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ulvi Reimets